

Ağustos 2024 | Aylık

DÜNYADAN

Araştırma Gündemi

Eğitim

Araştırmaları

Öğretmenlerin Zorbalığa Verdikleri Tepkiler:
Kişi Merkezli Bir Yaklaşım

Okullarda Dijital Öğrenme:
Dijital Teknolojinin Ötesinde Neler Gerekir?

Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi İçin Yeni Bir Çerçeve

Kapsayıcı Eğitimde Öğretmen Etkenliğini Keşfetmek: Ortaöğretim Öğretmenlerinin
Öğrencilerin Sosyokültürel Çeşitliliğine Yanıt Veren Projelerini Yürütmesi

Toplum

Araştırmaları

Tıp Öğrencilerinin Aile Planlamasına Bakış Açılı ve Aile
Planlamasının Uzmanlık Seçimleri Üzerindeki Etkisi

Kentli Hintli Kadınlar (15-49 Yaş) Arasında Yüksek Riskli Doğurganlık
Davranışı ve Anemi Arasındaki İlişki

Demografi, Sosyal Bilimler ve Biyolojiyi İlgilendiren Bir Sorun Alanı Olarak Nüfusun Azalması

COVID-19 Pandemisi Sırasında Evli Türk Kadınların Doğurganlık Tercihleri

Genel Yayın Yönetmeni

Sefer Soydar

Editör

Amine Ertürk

Hazırlayanlar

Banu Zehir
Fatma Betül Karalı
Nursen Tekgöz
Rumeysa Hafızoğlu
Turgay Öntaş
Yiğit Çelik

Grafik Tasarım

Muhammed Seleş

Yayın Türü

Bülten

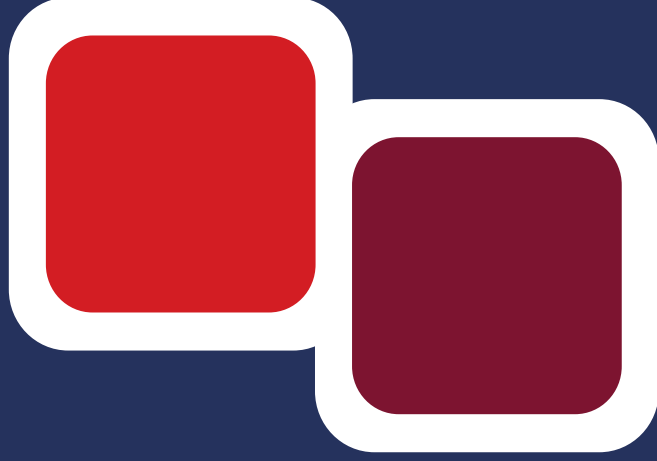
Yönetim Yeri

Burhaniye Mah. Hacı Reşit Paşa Sok. No:18
Üsküdar/İstanbul

İletişim

0216 422 00 22
www.enstitusosyal.org
info@enstitusosyal.org

Dünyadan Araştırma Gündemi, eğitim ve toplum bilimleri alanlarında akademik seçki sunan ücretsiz bir yayındır.

■ ■ Ağustos 2024 | Aylık

DÜNYADAN

Araştırma Gündemi

EĞİTİM

ARAŞTIRMALARI

TEACHING AND TEACHER EDUCATION

Teaching and Teacher Education dergisi, eğitim bilimi alanında *Social Sciences Index*'te Q1'de yer alan prestijli ve etkili akademik dergilerden biridir. 1985 yılından beri eğitim bilimi alanında önde gelen uluslararası hakemli bir dergi olarak yayımlanmaktadır. *Elsevier* tarafından yayımlanan bu dergi, öğretim ve öğretmen eğitimi konularında özgün araştırmalara, teorik incelemelere ve uygulamalı çalışmalara yer verir. Dergi, yılda 8 sayı yayınlayarak eğitimciler, araştırmacılar ve politika yapıcılar için önemli bir referans kaynağı oluşturur.

Öğretmenlerin mesleki kimlik gelişimi, sınıf yönetimi ve eğitimde yenilikçi yaklaşımlar gibi çeşitli konular derginin odak noktaları arasında yer almaktadır. Dergi, çok disiplinli bir yapıya sahiptir ve belirli bir yaklaşım, disiplin, metodoloji veya paradigmaya bağlı kalmaksızın geniş bir yelpazede araştırmaları kabul etmektedir. Ayrıca, yüksek kaliteli sistematik incelemeler ve meta-analizler de derginin önemli bir parçasını oluşturur.

1 ÖĞRETMENLERİN ZORBALIĞA VERDİKLERİ TEPKİLER: KİŞİ MERKEZLİ BİR YAKLAŞIM

TEACHERS' RESPONSES TO BULLYING: A PERSON-CENTERED APPROACH

Bu makale, okul çağındaki çocuklar arasında yaygın ve kalıcı bir sorun olan zorbalığa karşı öğretmenlerin tepkilerini incelemektedir. Zorbalık, mağdurlar için hem kısa hem de uzun vadeli olumsuz sonuçlara yol açabilir. Bu nedenle zorbalığı önleme ve azaltmada öğretmenlerin rolünün önemi üzerinde gitgide daha fazla durulmaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlerin zorbalık durumlarına verdikleri tepkilerin farklı profilleri ve bu profillerin zaman içindeki zorbalık davranışları üzerindeki etkileri araştırılmıştır.

Temel Amaçlar

- Öğrenciler tarafından algılanan, öğretmenlerin zorbalık durumlarına verdikleri tepkilerin farklı profillerini belirlemek.
- Bu profillerin zorbalık davranışları üzerindeki etkilerini zaman içinde incelemek.
- Öğretmenlerin zorbalık karşısında nasıl tepki verdiklerini anlamak için kişi merkezli bir yaklaşım benimsemek ve bu tepkilerin zorbalık üzerindeki etkilerini değerlendirmek.

Yöntem

Katılımcılar

- Belçika'nın Flaman bölgesindeki 13 ilkokulda yer alan 62 sınıftan toplam 1026 öğrenci.

Veri Toplama

- Veriler 2018-2019 eğitim yılı boyunca yılın başında, ortasında ve sonunda olmak üzere üç farklı zamanda toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları

- Zorbalığa Karşı Öğretmen Tepkileri Anketi (*Teachers' Responses to Bullying Questionnaire*): 15 maddelik ölçek, öğrencilerin, öğretmenlerinin zorbalık olaylarına nasıl tepki verdiklerini değerlendirmeleri için hazırlanmıştır. Öğretmen tepkileri; müdahale etmeme, mağdur desteği, arabuluculuk, grup tartışması ve disiplin yöntemleri olmak üzere beş kategori altında sınıflandırılmıştır.
- Ek Ölçümler: Öğrenciler hem kendilerinin hem de sınıf arkadaşlarının zorbalık davranışlarını değerlendirmiştir.

Temel Bulgular

Öğretmen Tepki Profilleri

Öğrenciler tarafından algılanan öğretmen tepkilerine dayalı üç ana profil belirlenmiştir: Yüksek Derecede Aktif, Orta Derecede Aktif ve Pasif

Yüksek Derecede Aktif Profil:

Öğretmenlerin zorbalık durumlarına sıkça müdahale ettikleri ve birden fazla aktif yanıt kullandıkları profil.

Orta Derecede Aktif Profil:

Öğretmenlerin daha az sıklıkla müdahale ettikleri, ancak yine de aktif tepkiler verdikleri profil.

Pasif Profil: Öğretmenlerin zorbalık olaylarına daha az müdahale ettiği ve aktif tepkileri düşük düzeyde kullandıkları profil.

Zorbalıkla İlişki: Başlangıçta toplanan verilerde pasif profil, daha yüksek düzeyde zorbalıkla ilişkilendirilmiştir. Öğretmenlerini pasif algılayan öğrenciler, daha fazla zorbalık yaptıklarını bildirmişlerdir. Öğrencilerin, akranlarının zorba davranışlarına yönelik algıları ise öğretmen profillerine göre farklılık göstermemiştir.

Zaman İçinde Zorbalık Davranışları:

Yüksek derecede aktif ve pasif profillerde zamanla zorbalık davranışlarında hafif bir azalma gözlemlenirken, orta derecede aktif profilde bu tür bir değişim gözlenmemiştir.

Sonuç

Bulgular, öğretmenlerin zorbalığa verdikleri yanıtların öğrencilerin zorbalık davranışları üzerinde farklı etkiler yaratabileceğini göstermektedir. Yüksek ve orta derecede aktif profiller, öğrenciler arasında daha düşük düzeyde zorbalıkla ilişkilendirilirken; pasif profil, daha yüksek başlangıç

düzeyinde zorbalıkla ilişkilendirilmiştir. Zaman içindeki etkiye bakıldığında, yüksek derecede aktif ve pasif profillerde zorbalık davranışlarında hafif bir azalma gözlemlenirken, orta derecede aktif profilde bu tür bir değişim gözlenmemiştir. Akran bildirimine göre zorbalığa bakıldığında ise ilk bulgularda, profillere göre bir farklılaşma bulunmamış olup zaman içinde de bu algılarda bir değişiklik gözlenmemiştir. Bu durumun, akranların birbirlerine dair algılarının "İtibar" olgusu üzerinden şekillenmesinden kaynaklanabileceği ifade edilmiştir. Zira akranlar arasında birbirleri hakkında istikrarlı algılara sahip olmak daha yaygın olup bu algıları değiştirmek, davranışı önlemenin ötesinde daha uzun zaman ve çaba gerektirmektedir. Bu noktada önceki araştırmalar da akran tarafından bildirilen zorbalıkta istikrara dikkat çekmiştir.

Bulgular, zorbalığa karşı öğretmenlerden gelen tekil aktif tepkinin daha az zorbalıkla ilişkilendirilmediğini göstermektedir. Aksine, pasif tepkiye kıyasla zorbalığa karşı aktif tepkilerin bir kombinasyonu daha düşük zorbalık düzeyleriyle ilişkilendirilmiştir. Bu nedenle, öğretmenlere zorbalığa karşı olası tepkiler repertuarı sağlamak ve onları bu konuda eğitmek önemli görünmektedir. Çalışma, öğretmenlerin zorbalıkla başa çıkarken daha aktif ve çeşitli tepkiler kullanmalarının zorbalığı azaltmada etkili olabileceğini önermektedir. Ayrıca, bulguların genel olarak daha geniş bir bağlama genellenmesi ve daha uzun süreli etkilerinin araştırılması gerektiği vurgulanmaktadır.

Bu çalışma, öğretmenlerin zorbalığa karşı verdikleri tepkilerin farklı profillerinin, öğrencilerin zorbalık davranışları üzerindeki etkilerini anlamada önemli bir adım atmıştır ve bu bağlamda öğretmen eğitiminin önemini ortaya koymaktadır.

2

OKULLARDA DİJİTAL ÖĞRENME: DİJİTAL TEKNOLOJİNİN ÖTESİNDE NELER GEREKİR?

DIGITAL LEARNING IN SCHOOLS: WHAT DOES IT TAKE BEYOND DIGITAL TECHNOLOGY?

Modern toplumlarda dijital teknolojiler hayati bir rol oynamaktadır ve okullar, bu teknolojileri bilinçli ve sorumlu bir şekilde kullanmaları için öğrencileri hazırlama konusunda önemli bir görev üstlenmektedir. COVID-19 pandemisi, dijital teknolojilerin eğitimdeki önemini daha da belirgin hale getirmiştir. Ancak, dijital teknolojilerin mevcut olması, bunların etkili bir şekilde kullanılacağı anlamına gelmez. Çalışma, dijital öğrenmenin okullarda başarıyla uygulanabilmesi için yalnızca teknolojik donanımın yeterli olup olmadığını sorgulamakta ve öğretmenlerin dijital becerilerinin bu süreçteki rolünü araştırmaktadır.

Temel Amaçlar

- Öğretmenlerin temel dijital becerilerini ve teknolojiyle ilgili öğretim becerilerini nasıl algıladıklarını belirlemek.
- Öğretmenlerin dijital teknolojileri öğretim sürecinde ne sıklıkla kullandıklarını ve bu süreçte hangi tür öğrenci öğrenme aktivitelerini teşvik ettiklerini belirlemek.
- Öğretmenlerin temel dijital becerilerinin ve teknolojiyle ilgili öğretim becerilerinin, dijital teknoloji

kullanımının sıklığı ve türleri üzerindeki etkilerini araştırmak.

Yöntem

Katılımcılar

- Çalışma, Almanya'nın Bavyera eyaletindeki ortaöğretim okullarında görev yapan 410 öğretmenle gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar, Bavyera'daki öğretmen nüfusunu temsil edecek şekilde farklı düzeydeki okullardan rastgele seçilmiştir.

Veri Toplama

- Veriler, yapılandırılmış telefon görüşmeleri yoluyla toplanmıştır. Görüşmelerde, öğretmenlerin dijital teknolojileri ne sıklıkta kullandıkları, öğrenci öğrenme aktivitelerini nasıl destekledikleri ve öğretmenlerin dijital becerileri değerlendirilmiştir. Öğretmenlerin becerilerinde, temel dijital beceriler ile teknolojiye dayalı öğretim becerileri olmak üzere iki ayrı beceri analizlere alınmıştır. Temel dijital beceriler bilgisayar kullanımına hakimiyet, bilgiyi bir araya getirme ve üretme, dijital iletişim gibi becerileri kapsarken; teknolojiye dayalı öğretim becerileri,

düşünceye ilham
değişime yön

teknoloji ile ilgili daha derinlemesine bilgi sahibi olmayı ve teknolojiyi eğitim süreçlerine en aktif şekilde nasıl adapte edeceğine dair özel bilgi ve becerileri gerektirmektedir.

Analiz

- Veriler, yapısal eşitlik modellemesi (YEM) kullanılarak analiz edilmiştir. Bu yöntem, öğretmenlerin dijital becerileri ile öğrenci öğrenme aktiviteleri arasındaki ilişkileri incelemek için kullanılmıştır.

Temel Bulgular

Öğretmenlerin Dijital Becerileri

Öğretmenlerin temel dijital becerileri, teknolojiye dayalı öğretim becerilerinden daha gelişmiş bulunmuştur. Bu durum, dijital teknolojilerin sınıfta daha yaygın olarak kullanılmasını desteklerken öğrenci öğrenme faaliyetlerinde farklılıklar yaratmaktadır.

Dijital Teknoloji Kullanım Sıklığı

Öğretmenler, derslerinin %43'ünde dijital teknolojileri kullandıklarını bildirmiştir. Ancak, dijital teknolojiler en çok pasif öğrenme faaliyetlerinde (öğrencilerin bilgi alıcı olduğu) kullanılmaktadır. Yapıcı ve etkileşimli öğrenme faaliyetleri daha az teşvik edilmektedir.

Dijital Teknolojilerin Etkileri

Öğretmenlerin temel dijital becerileri, dijital teknolojilerin sınıfta kullanım sıklığıyla pozitif ilişkilidir. Ancak, teknolojiye dayalı öğretim becerileri ve okullarda mevcut dijital teknoloji kaynaklarının, dijital teknolojilerin sınıfta ne kadar kullanıldığını anlamlı derecede etkilemediği bulunmuştur.

Öğrenme Faaliyetleri Üzerindeki Etkiler

Öğrenci öğrenme aktivitelerinde, öğretmenlerin teknolojiyle ilgili öğretim becerilerinin, özellikle yapısalcı öğrenme aktivitelerinde önemli bir etkiye sahip olduğu bulunmuştur. Temel dijital beceriler, daha çok pasif, aktif ve etkileşimli öğrenme aktiviteleriyle ilişkilidir.

Sonuç

Bu çalışma, dijital teknolojilerin eğitime entegrasyonunun etkili bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için öğretmenlerin dijital becerilerinin önemini vurgulamaktadır. Sadece teknolojinin varlığı, eğitimde istenen sonuçların elde edilmesi için yeterli değildir. Öğretmenlerin dijital becerileri, öğrencilerin öğrenme süreçlerini desteklemek için kritik bir öneme sahiptir. Özellikle, yapıcı ve etkileşimli öğrenme aktivitelerinin teşvik edilmesi için öğretmenlerin dijital becerilerini geliştirmesi gerekmektedir.

Bulgular, dijital teknolojilerin eğitimde etkin kullanımının sağlanabilmesi için öğretmenlerin bu teknolojileri yetkin kullanma noktasında daha fazla desteklenmeleri gerektiğini göstermektedir. Gelecekteki araştırmalar, dijital teknolojilerin eğitimde nasıl daha etkili şekilde kullanılabileceğine dair derinlemesine bir anlayış geliştirmek amacıyla öğretmenlerin profesyonel gelişim programlarını incelemelidir. Eğitim politikaları, dijital teknolojilerin entegrasyonunu desteklemek için öğretmenlerin ihtiyaçlarına uygun çözümler sunmayı hedeflemelidir. Bu bağlamda, dijital öğrenmenin okullarda etkili bir şekilde uygulanabilmesi için kapsamlı bir yaklaşım benimsenmelidir.

3

ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİ İÇİN YENİ BİR ÇERÇEVE

A NEW FRAMEWORK FOR TEACHERS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT

Öğretmenlerin mesleki gelişimi, öğrencilerin öğrenme sonuçlarını iyileştirmek ve okul kalitesini artırmak için kritik öneme sahiptir. Ancak, mesleki gelişimin tanımı karmaşıktır ve mesleki gelişim, öğretmenlerin profesyonel yaşamları boyunca değişen çok boyutlu bir yapıyı içerir. Mevcut çalışmalar, bu süreci anlamlı şekilde tanımlamakta yetersiz kalmaktadır. Makale, öğretmenlerin mesleki gelişiminin daha etkili bir şekilde uygulanabilmesi için kavramsal bir çerçeve sunmayı hedeflemektedir.

Temel Amaçlar

- Mevcut araştırmaları gözden geçirerek öğretmenlerin mesleki gelişiminde en iyi uygulamaları belirlemek.
- Mesleki gelişimin tanımını netleştirmek ve öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerinde etkili olan değişkenleri tanımlamak.

Yöntem

Veri Kaynakları

- Makale, Scopus veri tabanı kullanılarak belirlenen dört büyük öğretmen eğitimi dergisinde (*Asia-Pacific Journal of Teacher*

Education, European Journal of Teacher Education, Journal of Teacher Education, Teaching and Teacher Education) 2009-2019 yılları arasında yayınlanmış 156 makalenin sistematik olarak incelenmesi ile gerçekleştirilmiştir.

Veri Analizi

- Makalede, araştırma soruları, yöntemler, tasarımlar ve süreçler incelenerek mesleki gelişime atfedilen değişkenler belirlenmiştir. Kodlama süreci, dört aşamalı bir analiz yaklaşımı kullanılarak gerçekleştirilmiş ve her iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı analiz edilen veriler, temaların oluşturulması aşamasında bir araya getirilmiştir.

Temel Bulgular

Mesleki Gelişimin Tanımı

Makale, mesleki gelişimin öğretmenlik fakültesinden emekliliğe kadar süren dinamik ve esnek bir süreç olduğunu ortaya koymuştur. Öğretmenlerin kişisel özellikleri, öğretim içerikleri ve öğretim stratejileri bu sürecin önemli bileşenleridir.

Değişkenler

Mesleki gelişim sürecinde; öğretmen eğitimi, öğretmen özellikleri, öğretim içeriği ve yöntemi, reformlar ve politikalar, okul bağlamı, müfredat, iş birliği ve formel/informel destekleyici faaliyetler gibi çeşitli değişkenlerin etkili olduğu bulunmuştur. Bu değişkenler, mesleki gelişim süreci üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak etkilidir.

Öğretmen Eğitimi: Öğretmen eğitimine değinen çalışmalar, bu kapsamda öğretmenlik uygulama süreçlerini, staj ve okul başvurularını, öğretmen eğitiminde görev alan akademisyenleri ve teori ile pratik arasındaki ilişkiyi incelemiştir.

Öğretmen Karakteristikleri: Öğretmen karakteristikleri öğretmen gelişiminde öne çıkan bir kavramdır. Öğretmenlerin profesyonel karakteristikleri ve bireysel özellikleri ayrı ayrı mesleki gelişim için önemli görülmüştür. Makalede, ayrıca öğretmenlerin süreç odaklı karakteristiklerinin de mesleki gelişimde oldukça önemli olduğu vurgulanmıştır.

Öğretim İçeriği: Öğretimin içeriğinde, alan bilgisi kadar pedagojik bilginin de önemli olduğu vurgulanmıştır. Öğretmenlerin bağlamsal faktörlere ve öğrencilerin ihtiyaçlarına göre öğretim sürecini yeniden tasarlayabilmeleri mesleki gelişimde önemli görülmektedir.

Öğretim Yöntemleri: Öğretmenlerin mesleki gelişiminde öğrencilerin öğrenme potansiyelini geliştirecek davranış kalıplarını ve öğretim yöntemlerini geliştirebilmek önemli bir yer teşkil etmektedir. Etkili öğretme davranışları, sınıftaki bağlamsal işleyişi ve sınıfta gerçekleşen olayları dikkatle izlemeyi ve gerekli durumlarda öğretme süreçlerine dahil edebilmeyi içerir. Bunun yanında öğretmenin, öğretim yöntem ve teknikleri konusunda kendisini geliştirebilmesi de önemli görülmüştür.

Öğrenci Çıktıları: Öğretmenlerin mesleki gelişimi birçok çalışmada öğrenci çıktıları ile doğrudan ilişkili görülmüştür. Öğrencilerin akademik başarılarının, sosyokültürel gelişimlerinin desteklenmesi ve eğitimsel ihtiyaçlarının karşılanması öğretmenlerin mesleki gelişimine katkıda bulunmaktadır.

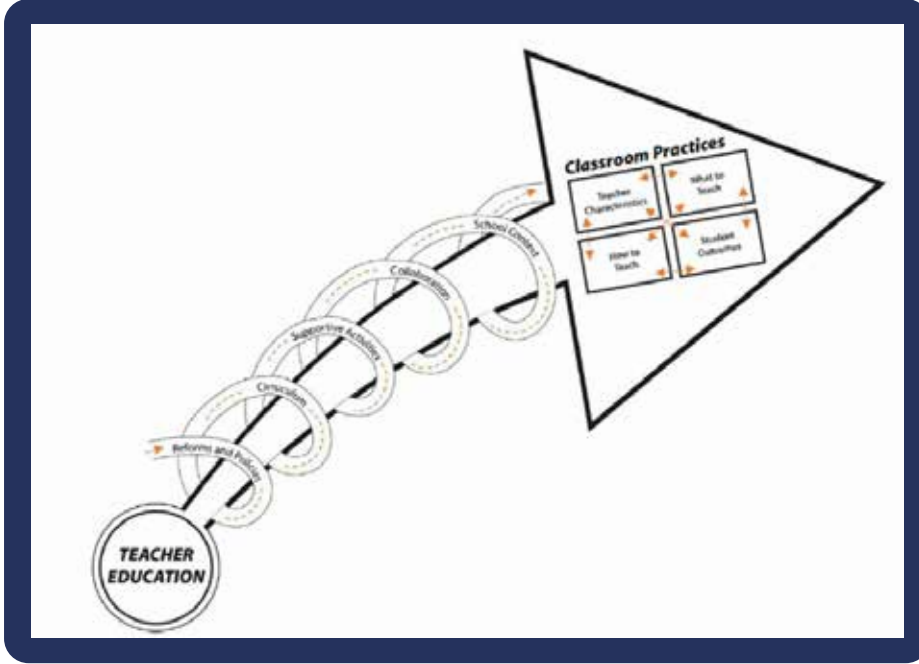
İş Birliği: İş birliği mesleki gelişimde kilit bir role sahiptir. İyi bir iş birliği, öğretim süreçlerinde teori ve pratiği birbiri ile ilişkilendirmeye yardımcı olur. Öğretmenlerin mesleki gelişimi artık bireysel bir süreç değil, öğrenmeyle ilgili paydaşların da kritik rol üstlendiği etkileşimli bir süreç olarak görülmektedir.

Destekleyici Aktiviteler: Mesleki gelişimleri süresince öğretmenler formel ve informel desteğe ihtiyaç duymaktadır. Bu başlıkta mentörlük, meslek içi kurslar ve informel destek sistemleri öne çıkmaktadır.

Okul Ortamı: Çalışmalar okul ortamının öğretmenlerin mesleki gelişimi ile doğrudan ilişkili olduğunu göstermektedir. Fiziksel imkânlar, çok kültürlülük, okul hedefleri, okul yöneticileri ile etkileşim gibi hususlar okul ortamı için öne çıkan başlıklardır.

Müfredat: Müfredat ve özellikle müfredatla birlikte sunulan öğrenme materyalleri, müfredatların farklı bağlamlarda uygulanması noktasında öğretmenlerin mesleki gelişimi ile ilişkili görülmüştür.

Reformlar ve Politikalar: Mesleki gelişim sürecinde, ihtiyaç duyulan şartların sağlanması için reformlar ve politikalar oldukça önemlidir. Çalışmalar reform ve politikaların odak noktalarının eğitim pratiklerinin geliştirilmesi, eğitim kalitesinin artırılması, öğretmen otoritesi ve okul dönüşümü gibi alanlara odaklandığını vurgulamaktadır.

*"Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi İçin Yeni Bir Çerçeve" makalesinden doğrudan alınmıştır.

Yeni Kavramsal Çerçeve

İş birliği mesleki gelişimde kilit bir role sahiptir. İyi bir iş birliği, öğretim süreçlerinde teori ve pratiği birbiri ile ilişkilendirmeye yardımcı olur. Öğretmenlerin mesleki gelişimi artık bireysel bir süreç değil, öğrenmeyle ilgili paydaşların da kritik rol üstlendiği etkileşimli bir süreç olarak görülmektedir.

- Mesleki gelişim sürecinde biçimlendirici bir değerlendirme sürecinin sağlanması.
- Büyük ölçekli araştırma süreçlerinin yürütülmesi.
- Araştırma kapsamının bireysel, kurumsal ve hükümet düzeylerinde çeşitlendirilmesi.
- Mesleki gelişim sürecinin uygulanması için yaygınlaştırmaların sağlanması.
- Bireyler, kurumlar ve kuruluşlar arasında iş birliğinin artırılması.
- Bağlam odaklı düzenlemelerin yapılması.
- Uzun vadeli destek ve rehberliğin sunulması.

Sonuç

Bu makale, öğretmenlerin mesleki gelişimini anlamak ve optimize etmek için yeni bir kavramsal çerçeve sunmaktadır. Mevcut mesleki gelişim modelleri genellikle öğretmenlerin bilgi ve inançlarını, sınıf içi uygulamalarını ve öğrenci öğrenme sonuçlarını geliştirmeye odaklanmaktadır. Ancak, bu makale, mesleki gelişimin daha dinamik ve esnek bir süreç olduğunu ve öğretmenlerin kişisel, profesyonel ve süreçle ilgili özelliklerinin bu süreci nasıl şekillendirdiğini vurgulamaktadır.

Sonuç olarak, öğretmenlerin mesleki gelişimini etkili bir şekilde tasarlamak için, süreçle ilgili tüm bileşenleri bir arada ele almak gerekmektedir. Gelecekteki araştırmalar, mesleki gelişim sürecinin nasıl daha etkili, verimli ve sürekli hale getirilebileceğini araştırmalı ve bu süreci destekleyen faktörleri daha ayrıntılı olarak incelemelidir. Bu yeni kavramsal çerçeve, öğretmenlerin mesleki gelişim sürecine daha fazla katılım göstermelerini sağlamak ve bu süreci daha anlamlı hale getirmek için önemli bir adım olarak değerlendirilebilir.

4

KAPSAYICI EĞİTİMDE ÖĞRETMEN ETKENLİĞİNİ KEŞFETMEK: ORTAÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİLERİN SOSYOKÜLTÜREL ÇEŞİTLİLİĞİNE YANIT VEREN PROJELERİNİ YÜRÜTMESİ

EXPLORING TEACHERS' AGENCY IN INCLUSIVE EDUCATION: SECONDARY EDUCATION TEACHERS NAVIGATING THEIR PROJECTS IN RESPONDING TO THE DIVERSITY IN STUDENTS' SOCIOCULTURAL BACKGROUND

Bu çalışma, Hollanda'da ortaöğretim öğretmenlerinin kapsayıcı eğitim projeleri bağlamında nasıl bir etken rol üstlendiklerini (*agency*) incelemektedir. Öğretmenlerin, öğrencilerin sosyokültürel çeşitliliklerine yanıt verirken uyguladıkları projeler ve bu projelerdeki rollerinin incelenmesi, eğitimin daha kapsayıcı hale getirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlerin kapsayıcı uygulamaları nasıl algıladıkları ve bu uygulamaları hayata geçirme süreçlerindeki etkenliklerinin anlaşılması hedeflenmiştir.

Temel Amaçlar

- Hollandalı ortaöğretim öğretmenlerinin geliştirdiği kapsayıcı projelerin türlerini belirlemek.
- Öğretmenlerin bu kapsayıcı projelerde ne ölçüde etken bir rol (*agency*) üstlendiklerini incelemek.
- Kapsayıcı uygulamalarda öğretmenlerin etkenliğini engelleyen veya kolaylaştıran faktörleri araştırmak.

Yöntem

Katılımcılar

- Çalışma, Hollanda'da dört farklı şehir okulunda çalışan 12 ortaöğretim öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama

- Katılımcılarla iki yarı yapılandırılmış görüşme gerçekleştirilmiş ve *Personal Project Analysis* (PPA) yöntemi kullanılarak öğretmenlerin kapsayıcı projeleri analiz edilmiştir. İlk görüşmede öğretmenlerin kapsayıcı eğitim pratiklerinin keşfedilmesine odaklanılmış, ikinci görüşmede ise bu projelerle ilgili değerlendirilen anketler üzerinden derinlemesine analiz yapılmıştır.

Analiz

- Veriler, Banks'ın Çok Kültürlü Eğitim (*Multicultural Education - ME*) modeline dayalı olarak kodlanmış ve öğretmenlerin etkenliklerini belirleyen faktörler tematik analizle incelenmiştir. Banks'ın beş boyutu; içerik entegrasyonu, bilgi inşası, ön yargıyı azaltma, güçlendirici bir okul kültürü ve eşitlik pedagojisinden oluşmaktadır.

Temel Bulgular

Kapsayıcı Projeler

Öğretmenlerin projelerinde en çok vurgulanan iki boyut, "Bilgi İnşası" (*Knowledge Construction*) ve "İçerik Entegrasyonu" (*Content Integration*) olmuştur. Toplam 36 projeden sadece ikisi, Banks'ın Çok Kültürlü Eğitim boyutlarıyla örtüşmemiştir.

Etkenlik/Eylemlilik

Öğretmenler, kapsayıcı projelerinde genellikle yüksek anlamlılık hissetmişlerdir, ancak bu projelerin yönetilebilirlik ve bağlılık (*connectedness*) düzeylerinde zorluklar yaşamışlardır. Özellikle "Güçlendirici Okul Kültürü" (*Empowering School Culture*) ile ilgili projeler, uygulamada en az yönetilebilir olarak değerlendirilmiştir.

Kolaylaştırıcı ve Engelleyici Faktörler

Öğretmenler, kapsayıcı projelerdeki etkenliklerinin genellikle okul yönetiminin destek veya iş birliği eksikliğinden dolayı sınırlı kaldığını belirtmişlerdir. Ayrıca, bazı projelerin öğretmenler için daha yönetilebilir olduğu, çünkü bu projelerin mevcut öğretim programıyla daha doğrudan bağlantılı olduğu belirtilmiştir.

Tartışma

Bu çalışmada öğretmenlerin kapsayıcı projelerdeki etkenlikleri (*agency*) incelenmiştir. Araştırma sonuçları, öğretmenlerin kapsayıcı projelerdeki etkenliklerinin belirli bağlamlarda kısıtlandığını göstermektedir. Özellikle, bazı projelerde öğretmenlerin uygulamalarının teorik kavramlaştırmalarla uyumsuz olduğu bulunmuştur. Bu durum, kapsayıcı eylemlerin belirli eğitim bağlamlarında çok kültürlü eğitimin boyutlarının ötesinde unsurlar içerebileceğini göstermektedir. Ayrıca, bazı projelerde

öğretmenlerin sosyokültürel çeşitlilikle ilgili farkındalıklarının eksik olabileceği ve bunun da kapsayıcılığı engelleyebileceği vurgulanmaktadır.

Öğretmenlerin, öğrencilerinin ihtiyaçlarını karşılamada yaşadıkları zorluklar, kapsayıcı uygulamalardaki etkenliklerini de olumsuz etkileyebilir. Özellikle, öğretmenlerin "kusurlu kavrama" (*deficit thinking*) kavramıyla ilgili zorluklar yaşadığı belirtilmiştir. Bu düşünce tarzı, okulların ve eğitim yapılarının sorumluluğunu göz ardı ederek marjinalleştirilmiş gruplardan gelen öğrencilerin kendi eğitimlerine ilişkin zorluklardan sorumlu oldukları fikrini pekiştirebilir. Bu tür zorlukların üstesinden gelmek için öğretmenlerin farklı bilişsel kaynakları tanıma ve bunları kullanma konusunda desteklenmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, öğretmenlerin pozisyonları, kapsayıcı uygulamalardaki etkenlikleriyle yakından ilişkilidir. Öğretmenlerin kişisel kimlikleri, deneyimleri ve referans çerçeveleri, eğitime ilişkin kararlarını şekillendirmede önemli bir rol oynar. Bu nedenle, öğretmenlerin bu bağlamları yönetme yeteneklerini güçlendirmek, öğrencilerin yaşamlarında kritik bir rol oynar. Gelecekteki araştırmalar, öğretmenlerin kapsayıcı projelerini ve bu projelerdeki motivasyonlarını sınıf içi gözlemlerle birleştirerek daha kapsamlı bir anlayış elde etmeyi hedeflemelidir. Bunun yanında araştırmalar, daha geniş bir örnekleme bu tür projelerdeki etkenlik kalıplarını inceleyebilir.

TOPLUM

ARAŞTIRMALARI

JAMA SURGERY

Yayın hayatına 1920'de başlayan *JAMA Surgery*, Amerikan Tabipler Birliğinin (*American Medical Association*) cerrahi alanındaki önde gelen hakemli tıp dergilerinden biridir. Dergi, cerrahi pratiğin her alanında yapılan klinik ve deneysel araştırmaların yanı sıra cerrahi eğitim, sağlık politikası ve cerrahi tekniklerdeki yenilikleri içeren makalelere yer verir. *JAMA Surgery* ayrıca çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık, cerrahi iş gücünün eğitimi ve yetiştirilmesi, kalite iyileştirme, sağlık hizmeti sunumunun etiği ve ekonomisi konularının tartışılması için bir forum işlevi görmektedir. Yüksek etki faktörü ve geniş okuyucu kitlesi ile *JAMA Surgery*, cerrahi alanında en itibarlı kaynaklardan biri olarak kabul edilmektedir. Dergide yayımlanan makaleler, cerrahların klinik karar alma süreçlerine rehberlik ederken tıbbi uygulamalarda kaliteyi ve hasta sonuçlarını iyileştirmeyi hedefleyen yenilikçi yaklaşımlara da odaklanır. *JAMA Surgery*'nin önemi, sadece akademik cerrahlar ve araştırmacılar için değil, aynı zamanda cerrahi alanında çalışan tüm profesyoneller için güvenilir bir bilgi kaynağı olmasıdır. Dergide yayımlanan araştırmalar, cerrahi uygulamalarda en güncel bilimsel kanıtları sunarak cerrahların günlük pratiklerinde etkili ve kanıta dayalı kararlar almalarına katkıda bulunur.

TIP ÖĞRENCİLERİNİN AİLE PLANLAMASINA BAKIŞ AÇILARI VE AİLE PLANLAMASININ UZMANLIK SEÇİMLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

MEDICAL STUDENTS' PERSPECTIVES ON FAMILY PLANNING AND IMPACT ON SPECIALTY CHOICE

Doktorlar, optimal üreme dönemi olarak kabul edilen 20-35 yaş aralığını, 10 ila 15 yıllık yoğun bir tıp eğitimi sürecinde geçirmektedir. Şimdiye kadar yapılmış çalışmalar, doktorların yaklaşık %84'ünün çocuk sahibi olmayı, zamanlama ve eğitim süreçleri gözetildiğinde zorlayıcı bulduklarını ve birçok doktorun eğitimini tamamlayana kadar çocuk sahibi olmayı ertelediğini ortaya koymaktadır. Ancak ileri yaşta çocuk sahibi olma; erken doğum, preeklampsi, düşük, ölü doğum, genetik bozukluklar ve ciddi maternal morbidite ve mortalite dahil olmak üzere olumsuz sonuçlarda artışla ilişkili olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu makale, tıp öğrencilerinin ve doktorların kariyerleri boyunca aile planlamasına yaklaşımlarını ve bu tercihin uzmanlık seçimlerini nasıl etkilediğini inceleyen bir nitel araştırmanın bulgularını sunmaktadır.

Amaç

- Yazarlar, bu araştırmanın amacını, tıp fakültesi öğrencilerinin aile planlaması hedeflerinin nasıl şekillendiğini ve aile kurma zamanlaması ile uzmanlık tercihleri arasındaki ilişkiyi anlamak olarak tanımlamıştır. Çalışma, tıp öğrencilerinin uzmanlık tercihlerini etkileyen eğilimlerin ötesinde,

bireylerin kariyer planlama süreçlerinde çocuk sahibi olma düşüncelerini destekleyecek stratejiler geliştirilmesine katkı sağlamayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, makale, bireylerin çocuk sahibi olma kararları ile eğitim süresi, eğitim yoğunluğu, kariyer planlaması ve iş-yaşam dengesi gibi faktörler arasında ortaya çıkan çatışma alanlarını belirleme açısından referans niteliği taşımaktadır. Makalenin özgün ve kilit önemi, bu çatışma alanlarını akademik bir çerçevede analiz etmesinde yatmaktadır.

Yöntem

Metodoloji

- Toronto Üniversitesi Araştırma Etik Kurulu tarafından onaylanan bu çalışma, nitel araştırma metodolojisinin derinlemesine mülakat yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Grubu

- Araştırma, Toronto Üniversitesi Temerty Tıp Fakültesinin dördüncü sınıf öğrencilerini kapsamakta olup 2021 yılının mayıs ve ağustos ayları arasında yürütülmüştür. Katılımcılar,

düşünceye ilham değişime yön

veride çeşitliliği artırmak amacıyla cinsiyet ve uzmanlık tercihleri dikkate alınarak amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Bu doğrultuda, toplam 34 kişi ile görüşme yapılmıştır.

Veri Toplama

- Yarı yapılandırılmış soru formu; araştırma ekibinin tartışmaları, yinelemeli incelemeler ve 3 katılımcıyla gerçekleşen pilot görüşmelerin ardından nihai olarak şekillendirilmiştir. Kendi kendine bildirilen demografik veriler arasında yaş, cinsiyet (erkek veya kadın), ırk ve etnik köken (Doğu Asyalı, Ortadoğulu, Güney Asyalı, Beyaz veya diğer [Aşkenazi Yahudisi, Keldani, Latin veya çok ırklı dahil]) ve uzmanlık alanı seçimi yer almıştır. Sorular, katılımcıların aile planlaması desteğine ilişkin bilgisi, aile planlaması eğitimi, aile planlamasına yönelik tutumları, kişisel aile planlaması hedefleri ve uzmanlık alanı ile aile planlaması programlarını seçerken dikkate aldıkları faktörler üzerine odaklanmıştır.

Veri Analizi

- Katılımcılar kimliklerinin gizli tutulacağına dair bilgilendirilmiş ve bu yönde sözlü onamları alınmıştır. Görüntülü konferans yazılımı aracılığıyla gerçekleştirilen ve kayıt altına alınan görüşmeler, kelimesi kelimesine yazıya dökülmüştür. Veriler, iki araştırmacı tarafından tanımlayıcı tematik analize tabi tutulmuş ve aile planlaması etrafındaki algılar ve tartışmalar ile aile planlamasının uzmanlık seçimiyle nasıl ilişkili olabileceği gibi ana kategorilerle bağlantılı olarak tüm veri setini karakterize eden ortak ve farklı

temaları belirlemek üzere açık kodlama, sürekli karşılaştırma ve eksenel kodlama kullanılmıştır. Ortaya çıkarılan temalar üzerinde diğer araştırmacılarla tartışma yürütülerek fikir birliğine varılmıştır. Veriler 2021 yılının Eylül ve Aralık ayları arasında analiz edilmiştir. Araştırmanın raporlanması, Nitel Araştırma Raporlamasında Konsolidasyon Kriterleri (COREQ) çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. COREQ, nitel araştırma çalışmalarının raporlanması için geliştirilmiş bir kontrol listesidir. COREQ, özellikle görüşme ve odak grup yöntemlerine odaklanan nitel araştırma çalışmalarının şeffaf ve eksiksiz bir şekilde raporlanmasını sağlamak amacıyla kullanılmaktadır.

Temel Bulgular

Araştırmacıların ortaya koyduğu merkezi temaya göre, tıp öğrencileri, aile planlamasının veya kurulumunun tıp kariyerinde, özellikle de eğitim sürecinde yeterince desteklenmediğine yönelik bir algıya sahiptir. Bu kapsamda çocuk sahibi olmayı erteleme kararının erken yaşlarda alındığı görülmektedir. Araştırmacılara göre bu sonucu destekleyen dört tema bulunmaktadır. Bu temalar şunlardır:

- Tıp kariyerinde aile kurmak için ideal bir zaman yoktur.** Katılımcılar, aile planlaması yaparken göz önünde bulundukları faktörler arasında ebeveyn izninin mevcudiyeti, ebeveyn olarak işe dönüş, iş-yaşam dengesi, finansal istikrar, tıp eğitiminin yapısı, hamileliğin fiziksel koşulları ve çocuk bakımı gibi unsurların olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılar, tıp eğitimi ile ilgili faktörleri değerlendirdiklerinde, tıp alanında kariyer yapmanın, hekim olmayan akrabalarına kıyasla aile planlamasında gecikmeye yol açtığını belirtmişlerdir. Bu durumun,

ideal aile planlarını olumsuz yönde etkilediğini ifade etmişlerdir. Tıp eğitiminin aynı zamanda finansal bir yükü de beraberinde getirdiğini ifade eden katılımcıların birçoğu, "eğitim borçlusu" olduklarını ve bir çocuğa sahip olmanın eğitim sırasında kaldıramayacakları ek bir maddi külfet getirdiğini belirtmişlerdir. Öğrenciler, gelecekteki gelir seviyelerinin ne olabileceğinin ve finansal istikrara ne zaman ulaşabileceklerinin belirsiz oluşunun aile kurmanın önündeki engellerden olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılar, çocuk bakımının tıp kariyeriyle dengelenmesi gereken önemli bir stres kaynağı olduğunu, tıp eğitiminin öngörülemez yoğunluğu nedeniyle çocuk bakımını zorlaştırdığını vurgulamışlardır. Bu nedenle, aile kurmayı düşünen katılımcıların, aile desteğine coğrafi olarak daha yakın üniversiteleri tercih ettikleri görülmüştür. Bazı katılımcılar ise, aile kurmada daha fazla "esneklik sağladığı" gerekçesiyle hekim olmayan bir partneri tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar ayrıca, tıbbi randevular, ebeveyn izni, ebeveynlik sorumlulukları ve hamileliğin fiziksel kısıtlamaları için izin talep etmenin, eğitmenleri ve meslektaşları tarafından yargılanma korkusuna yol açtığını ve bunun önemli bir stres kaynağı olduğunu dile getirmişlerdir.

- **Aile planlaması tabu hâline gelmiş bir konudur.**

Katılımcıların çoğu, tıp dünyasındaki mevcut kültürün, aile planlamasının açıkça tartışılmasını engellediğini ifade etmişlerdir. Katılımcılar, aile kurma ve çocuk planı konusunda mesleki rol modellerinin belirleyici olmasına karşın, bu kişilerle gerçekleştirdikleri gayriresmî görüşmelerde aile planlamasını tartışırlarsa mesleki

itibarlarının riske girebileceğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Ayrıca kariyer sürecinde evlilik ve çocuk sahibi olmaya dair bilgilerin açıkça sağlanmadığını ve bu konularda bilgi arama sorumluluğunun kendilerine yüklendiğini, bu bilgiyi nasıl bulacaklarından emin olmadıklarını dile getirmişlerdir.

- **Cerrahi uzmanlık alanları, aile kurmayı destekleme konusunda daha sınırlı imkânlar sunmaktadır.**

Tüm katılımcılar, aile kurmanın ve çocuk sahibi olmanın getirdiği olumlu ve olumsuz yönleri dair kişisel deneyimlerini paylaşmışlardır. Bunun yanı sıra tıp eğitiminin ve asistanlık programlarının zorluklarını da ele almışlardır. Katılımcılar, tıp fakültelerinin aile planlamasını zorlaştıran örtük bir müfredatı olduğunu ve destekleyici olmadığını belirtmişlerdir. Özellikle cerrahi tıp bilimlerinde, aile planlaması konusunda hem erkekler hem de kadınlar için caydırıcı bir uzmanlık alanı olduğu görülmüştür. Bu nedenle, aile kurmayı hedefleyen öğrencilerin, hedeflerini daha fazla desteklediğini düşündükleri bir uzmanlık alanı ve programı seçme olasılıklarının daha yüksek olduğu anlaşılmıştır. Örneğin aile hekimliği veya kadın doğum alanındaki uzmanlık eğitimi sırasında çocuk sahibi olma oranlarının genel cerrahi veya üroloji gibi cerrahi uzmanlık alanlarına kıyasla daha yüksek olduğu anlaşılmıştır. Diğer yandan, katılımcıların hamile olan veya çocuk sahibi olan cerrahlar hakkındaki izlenimleri genellikle olumsuz olmuş; katılımcılar hamilelik sürecinde veya küçük çocuklarla cerrahi kariyerini dengeleme konusunda endişelerini dile getirmişlerdir.

düşünceye ilham
değişime yön

- **Çocuk sahibi olan asistanların meslektaşlarına yük olduğu düşünülmektedir.**

Katılımcılar, çocuk sahibi olan stajyerlerin ve asistanların tıbbi sisteme yük getirdiğini ve akranlarının tükenmişliğini artırdığına yönelik algılarını dile getirmişlerdir. Bu algı, ebeveyn izni alan öğrencilerin olumsuz değerlendirilme olasılığını artırmış ve itibar kaygısı yaşamalarına yol açmıştır. Katılımcılar, çocuk sahibi olmanın kişiyi ekip çalışmasına daha az uyumlu gösterdiğini ve bu nedenle akranlar arasındaki destekleyici mekanizmaların zayıfladığını ifade etmişlerdir. Katılımcılar, hamilelik, emzirme ve çocuk bakımı gibi nedenlerle iş yerinde damgalanma ile karşılaşan uzmanlık öğrencilerinin, daha fazla mesleki tatminsizlik, tükenmişlik (uzun süreli stresin neden olduğu duygusal, fiziksel

veya zihinsel yorgunluk) ve azalmış iyilik hali yaşama olasılığının yüksek olduğunu belirtmişlerdir.

Sonuç

Bu nitel çalışmanın sonuçları, tıp öğrencilerinin eğitim sırasında aile kurmanın, ekip dinamikleri ve meslektaşlarıyla ilişkileri üzerinde olumsuz etkileri olabileceğini düşündüklerini ortaya koymaktadır. Bu algının, uzmanlık seçimlerini ve aile planlaması hedeflerini de etkileyebileceği vurgulanmıştır. Aile planlaması tartışmalarının ve aile kurma desteğinin tıp müfredatına entegre edilmesi gerekmektedir. Ayrıca öğrenciler, ebeveyn izni aldıklarında, ekip dinamiklerini ve iş yükünü destekleyen bir kültürün iyileştirilmesine ihtiyaç duyulduğunu belirtmişlerdir.

BMC PUBLIC HEALTH

BMC Public Health, halk sağlığı alanında geniş bir yelpazede yapılan araştırmaları yayımlayan, uluslararası hakemli ve açık erişimli bir dergidir. Dergi, halk sağlığı politikaları, sağlık eşitsizlikleri, epidemiyoloji, sosyal belirleyiciler, çevresel sağlık ve toplum sağlığı gibi konularda yüksek kaliteli çalışmalara yer verir. 2001 yılında yayın hayatına başlayan dergi, halk sağlığı uzmanları, araştırmacılar ve politika yapıcılar arasında önemli bir bilgi kaynağıdır. *BMC Public Health*, halk sağlığı alanında bilgiye erişimi kolaylaştıran açık erişim politikası ile öne çıkmaktadır. Bu sayede, dünya genelindeki araştırmacılar ve sağlık profesyonelleri, güncel halk sağlığı konularındaki araştırmalara hızlı ve ücretsiz bir şekilde erişebilir. Dergi, multidisipliner yaklaşımı ile halk sağlığının farklı boyutlarını ele alır ve küresel sağlık sorunlarına dair yenilikçi çözümler sunar.

2 KENTLİ HİNTLİ KADINLAR (15-49 YAŞ) ARASINDA YÜKSEK RİSKLİ DOĞURGANLIK DAVRANIŞI VE ANEMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

ASSOCIATION BETWEEN HIGH-RISK FERTILITY BEHAVIOUR AND ANAEMIA AMONG URBAN INDIAN WOMEN [15-49 YEARS]

Anemi, kadın sağlığını ciddi şekilde tehdit eden yaygın bir sağlık sorunudur. Bu durum, kadınların doğurganlık potansiyeli üzerinde önemli etkiler yaratabilmekte ve yüksek riskli doğumları artırabilmektedir. Anemi, genellikle yetersiz beslenme, demir eksikliği ve kötü sağlık koşullarıyla bağlantılıdır. Bu faktörler, kadınların genel sağlık durumunu zayıflatarak hem hamilelik sürecini hem de doğum sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu makale ise Hindistan'daki kadınların anemi ve yüksek riskli doğurganlık davranışları arasındaki bağlantıyı detaylı bir şekilde incelemektedir. Özellikle kentli kadınlar arasında aneminin ne kadar yaygın olduğunu ve bunun doğurganlık davranışlarını nasıl şekillendirdiğini anlamaya çalışmaktadır.

Amaç

- Bu çalışmanın en temel amacı, Hindistan'da kentli kadınlar arasında görülen anemi ile yüksek riskli doğurganlık davranışları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışma, bu iki faktörün nasıl etkileşimde bulunduğunu ve aneminin kadınların doğurganlık süreçleri üzerindeki etkisini anlamayı hedeflemektedir.**

Yöntem

Metodoloji

- Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden istatistiksel analiz metodu kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

- Ulusal Aile Sağlık Araştırması verilerinden yola çıkarak hazırlanan bu çalışma, 15-49 yaş aralığında olan, en az bir çocuk sahibi 44.225 evlenmiş kentli kadın örnekleme üzerinden değerlendirilmiştir. Kentte yaşayan ve anket tarihinden önceki beş yıl içinde doğmuş en az bir çocuğu olan 15-49 yaş arası evli kadınlardan oluşan bir örneklem seçilmiştir. Kadınların %64'ü 25-34 yaş grubunda, %26'sı 15-24 yaş grubunda, geri kalan %10'u ise 35-49 yaş grubundadır. Kadınların yaklaşık %12'si hiç eğitim almamış, %52'si ortaöğretim mezunu, %27'si ise üniversite veya üzeri eğitim düzeyine sahiptir.

Veri Toplama

- Bu makale, 2019-2021 yılları arasında gerçekleştirilen NFHS-5'ten (National Family Health Survey-5) elde edilen veriler dikkate alınarak hazırlanmıştır. Ankette ulusal, eyalet/birlik bölgesi ve bölge düzeylerinden katılımcılar seçilmiştir. Veri toplama hazırlığı 31

Mart 2017 itibarıyla 707 ilçenin kırsal ve kentsel alanlarında, tabakalı iki aşamalı örneklem tasarımı ile yürütülmüştür. Çalışmaya hem hamile hem de hamile olmayan kadınlar dâhil edilmiştir.

Veri Analizi

- Veri analizi için istatistiksel yöntemler tercih edilmiştir. Tek değişkenli ve ikili değişkenli analizler ile ikili lojistik regresyon kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyleri için ki-kare testi yapılmıştır. Kentsel evliler arasında yüksek riskli doğurganlık davranışı ile anemi arasındaki ilişkiyi araştırmak için ikili lojistik regresyon kullanılmıştır. Evli kadınların anemi düzeyini analiz etmek için anemi, bağımlı değişken olarak kabul edilmiştir. Anne olma yaşı, anne eğitimi, din, hanedeki kişi sayısı, bölge, kast, refah endeksi, kadının boyu, annenin vücut kitle indeksi, sezaryen doğumu ve kontraseptif kullanımı, bu araştırma için benimsenen bağımsız değişkenlerdendir.

Temel Bulgular

- **Kadınların yarısında anemi görülmektedir.**
Bu çalışma, Hindistan'daki kentli evli kadınlar arasında incelenen tüm yüksek riskli doğurganlık davranışları ile anemi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Sonuçlar, kadınların anemiye bağlı olarak yüksek doğurganlık riski altında olduğunu göstermektedir. 15-24 yaş grubundaki kadınların yaklaşık %59'u, 35-49 yaş grubundaki kadınların ise %52'si anemiktir.
- **Anemi yüksek doğurganlık riskini etkilemektedir.**
Kentli kadınların %55'inin anemik ve %24'ünün yüksek riskli doğurganlığı

sahip olduğu tespit edilmiştir. Yüksek riskli doğurganlık davranışına sahip kişilerin %20'sinin anemiye daha yatkın olduğu belirtilmiştir. Buna binaen yüksek doğurganlık riski taşıyan kadınlarda anemi daha fazla görülmüştür. Anemi düzeyi arttıkça yüksek doğurganlık riski de artmaktadır. Benzer şekilde yüksek doğurganlık riski az olan kadınların da anemi düzeyi daha düşük seyretmektedir.

- **Kadınların demografik özelliklerine ve sosyokültürel değişkenlerine göre anemi görülme yoğunluğu farklılaşmaktadır.**
Kentli kadınların sosyodemografik faktörleri dikkate alındığında, yüksek riskli doğurganlık ve anemi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Annenin yaşına, tek ve daha fazla çocuk sahibi olmasına bağlı olarak aneminin görülme yoğunluğu da artmaktadır. Eğitim düzeyleri de anemi ve yüksek doğurganlık riskinde belirleyicidir. İlköğretim eğitimi alan ve almayan annenin anemi ile eğitim düzeyi arasında ters bir ilişki vardır, eğitim düzeyi arttıkça anemi düzeyi azalmaktadır.
- **Kadınlardaki anemi düzeyleri, ailede yaşayan kişi sayısı, refah düzeyi ve dini inanç gibi birçok faktöre bağlı olarak değişiklik göstermektedir.**
Hanedeki kişi sayısı arttıkça kadınların anemi düzeyi de artmaktadır. Ayrıca dini inanç ve sosyoekonomik farklılaşmaya bağlı olarak da anemi düzeyleri değişmektedir. Tüm bunların sonucunda hanehalkı refah düzeyi düşük olan kadınların %64'ü, yüksek olanların ise %52'si daha anemiktir. Yüksek eğitimi (%48,5), Hristiyan

inancına mensup (%44) ve Güney bölgesinden (%46) kadınlarda en düşük anemi düzeyi görülmüştür. Düşük kilolu (%70,8), kısa boylu (%70,7), 15-24 yaş arası çocukları olan (%68,7) ve birden fazla yüksek riskli doğurganlık davranışına sahip kast sistemi dışına itilmiş Dezavantajlı Kabile (Scheduled Tribes) mensubu (%67,6) kadınlar anemi düzeyi en yüksek olanlar arasındadır.

- **Erken annelik, anemi ve yüksek doğurganlık riskini artırmaktadır.** Erken çocuk doğurmak doğum sırasında önemli kan kaybına neden olduğu için, anemi, erken annelik geçiren kadınlarda yaygındır. Bu durum, yakın aralıklı gebeliklere sahip olan, daha fazla canlı doğum yapan veya çok erken ya da çok geç yaşta çocuk sahibi olma eğiliminde olan kadınların risk faktörleriyle karşılaşma olasılığını artırmaktadır. Sağlık hizmetlerine erişimdeki zorluklar ve sosyodemografik dezavantajlar, özellikle erken annelikle birleştiğinde, bu riskleri daha da yükseltmektedir. Sağlık hizmetlerindeki sıkıntılar ve sosyodemografik dezavantajlar da erken annelikle birleşince doğurganlık risk faktörleri artmaktadır.

Sonuç

Bu çalışmada, yüksek riskli doğurganlık ve anemi arasındaki ilişki, sosyodemografik özellikler dikkate alınarak incelenmiştir. Çalışmanın bulgularına göre Hindistan'daki annelerin yarısından fazlası anemidir. Kadınların yaşı, hanehalkı sayısı, mensubu oldukları din, doğurganlık sayısı, kilo, boy ve bölge gibi değişkenler araştırmada belirleyici olmuştur. Yüksek riskli doğurganlık davranışı ile anemi arasında, doğurganlığı etkileyen anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yüksek riskli doğurganlığa sahip olan kadınlarda anemi düzeyinin arttığı görülmüştür. Çok fazla ve çok sık çocuk sahibi olmak, yetersiz bakım şartları da eklenince kadınlarda anemi görülme riskini beraberinde getirmektedir. Çok fazla çocuk sahibi olanlarda, yüksek riskli doğurganlık durumunun yaşanması ise yetersiz beslenme ve bakım şartlarından kaynaklıdır. Erken yaşta anne olan ve eğitim seviyesi düşük kadınlarda anemi ve yüksek riskli doğurganlık daha fazla görülmektedir. Makalenin teklifi ise kadınların eğitim seviyesinin yükseltilmesi ile erken evlilik ve annelik sorunun çözülebilecek olmasıdır. Bu yüzden, riskli doğurganlık ile anemi arasındaki ilişkinin olumsuz etkilerinin azaltılması için nitelikli aile planlamalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

REPRODUCTION (CAMBRIDGE, ENGLAND)

Reproduction (Cambridge, England), üreme biyolojisi alanında yayın yapan saygın bir hakemli bilimsel dergidir. Dergi, 1960'tan beri *Society for Reproduction and Fertility* tarafından yayımlanmaktadır. Dergi, üreme sistemlerinin işleyişi, üreme biyoteknolojileri, embriyo gelişimi, üreme sağlığı ve hastalıkları gibi konularda orijinal araştırma makaleleri, derlemeler ve kısa raporlar sunar. Dergide yayımlanan çalışmalar hem insan hem de hayvan modellerinde üreme ile ilgili temel bilimsel mekanizmaları anlamayı hedefler. *Reproduction (Cambridge, England)*, üreme biyolojisi alanındaki akademisyenler, klinisyenler ve araştırmacılar için önemli bir bilgi kaynağıdır. Üreme bilimi alanındaki yenilikçi araştırmalara ve teknolojilere odaklanması, dergiyi bu alandaki en önemli kaynaklardan biri haline getirmektedir.

3

DEMOGRAFI, SOSYAL BİLİMLER VE BİYOLOJİYİ İLGİLENDİREN BİR SORUN ALANI OLARAK NÜFUSUN AZALMASI

POPULATION DECLINE: WHERE DEMOGRAPHY, SOCIAL SCIENCE, AND BIOLOGY INTERSECT

Dünya genelinde, 1960'lı yıllardan itibaren doğum oranlarında sürekli düşüş gözlemlenmektedir. *Reproduction* dergisinde yer alan "Population Decline: Where Demography, Social Science, and Biology Intersect" başlıklı makalede, doğum oranlarındaki düşüşün dünya genelinde istikrarlı bir biçimde devam etmesi ele alınmış ve bu durumun sebepleri incelenmiştir. Doğum oranlarındaki düşüş sosyoekonomik, çevresel ve biyolojik sebepler ile açıklanmıştır. Makalede üç temel soruya dikkat çekilmiştir: "İnsan doğurganlığında bu düşüş neden oluyor?", "Türümüz açısından uzun vadeli sonuçları neler olacak?", "Nüfus sayıları kontrol edilebilir mi?". Bu soruların cevaplarına ulaşmak için ise disiplinler arası, bütünlük bir anlayışa sahip olunması gerektiği vurgulanmıştır.

Amaç

- Bu makalenin temel amacı, doğum oranlarındaki düşüşü kapsamlı bir şekilde incelemektir. İlk olarak dünya genelinde devam eden doğum oranlarındaki azalışın nedenlerini anlamak hedeflenmiştir. Bu düşüş, sosyal, ekonomik, çevresel ve biyolojik faktörlerle ilişkilendirilerek açıklanmaktadır. İkinci olarak 1960'lardan bu yana gözlemlenen

doğum oranlarındaki azalmanın uzun vadede ne tür sorunlar doğurabileceği tartışılmaktadır. Bu bağlamda, demografi uzmanlarının tahminleri arasında farklı görüşlerin bulunduğu ifade edilmektedir. Son olarak doğum oranlarındaki düşüşü derinlemesine kavrayabilmek için biyolojik, çevresel ve sosyal faktörleri bir arada ele alan disiplinler arası ve bütüncül bir yaklaşıma ihtiyaç olduğu vurgulanmaktadır.

Yöntem

Metodoloji

- Bu çalışma, ülkelerin doğum oranlarındaki düşüşünü anlamak için literatürden elde edilen nicel verilerin incelendiği bir değerlendirme makalesidir.

Çalışma Grubu

- Farklı ülkelerdeki doğurganlık oranlarının incelenmesi ile kapsamlı bir yaklaşım benimsenmiştir.

Veri Toplama

- Makalede, hazır veri setleri incelenerek demografik istatistikler değerlendirilmiştir.

Veri Analizi

- Bu çalışma, bir değerlendirme makalesi olarak var olan istatistikler ve literatürdeki tartışmalar ile birlikte konuyu bütüncül bir şekilde incelemiştir.

Temel Bulgular

- Dünya genelinde doğum oranları düşmektedir.**

BM'nin nüfus verileri incelendiğinde, nüfus artış hızındaki yavaşlamanın 1964 yılından itibaren başladığı görülmektedir. Doğurganlık oranlarındaki düşüşün, nüfusu yoğun olan ülkelerde de geçerli olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle, doğurganlık hızının 2,1'in altına inmesi, nüfusun kendini yenileyemediğini ve bu durumun genel nüfus düşüşünü açıklayıcı bir faktör olduğunu göstermektedir. Nüfusun yenilenme eşiğinin altında olması, dünya genelindeki nüfus azalmasının en belirgin göstergelerinden biri olarak öne çıkmaktadır.

- Doğurganlığın düşüşünde sosyal, ekonomik ve bireysel faktörler birlikte değerlendirilmektedir.**

- a) Refah Seviyesinin Artması ve Kentleşme**

Doğum oranlarını etkileyen faktörler olarak refah, kentleşme, kadınların eğitim seviyesi, doğum kontrolü gibi etkenler incelenmiştir. Refah seviyesinin artması bebek ölüm sayılarını düşürmekte, bununla birlikte çocuk sayısından çok çocukların nitelikli bir şekilde yetiştirilmesine önem vermeye başlanmaktadır. Çocuklarının geleceğine yatırım yapmak isteyen ailelerin de daha büyük kentlere yerleştikleri görülmektedir. Bu anlamda kentleşme ve doğurganlık

arasında da bir ilişki kurulmaktadır. Fakat kentleşmenin tek başına doğurganlık oranlarına etkisi olduğunu söylemek, makalede de belirtildiği gibi aksi yönde örnekler olduğu için doğru olmayacaktır.

- b) Eğitim Düzeylerinin Artması**

Kadınların eğitim düzeyleri arttıkça aile kurma yaşları da yükseldiğinden doğum oranlarının düşüşüyle kadın eğitimi arasında bir ilişki olduğu savunulmuştur. Aynı zamanda eğitilmiş kadınların doğum kontrolü konusunda daha bilgili olmalarının da doğum oranlarıyla ilişkili olduğu değerlendirilmektedir.

- c) Bireysellik ve Göç**

Doğurganlık oranlarındaki düşüşün sosyal belirleyicileri olarak bireysellik, göç gibi etkenlerin de üzerinde durulmuştur. Bireyselliğin ön planda yer almasıyla birlikte aile kurma ile ilgili fikirlerin değiştiği görülmektedir. Bireyler, aile kurma hedeflerinden daha farklı olarak yaşam kalitesini artırma ve kendini gerçekleştirme gibi hedefleri benimsemektedirler. Yaşam kalitesini artırmak isteyen bireylerin göç etme hakkına sahip olmaları, göç ettikleri yerlerdeki doğurganlık hızını etkileyen bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

- Düşük doğum oranlarının uzun vadede olumsuz sonuçlara yol açacağı öngörülmektedir.**

Modern toplumun özellikleri olan bireysellik, ertelenen evlilik, boşanma, doğum kontrolünün sık kullanımı, gönüllü çocuksuzluk oranının artması vb. durumlar düşük doğurganlığın sebepleri olarak da görülmektedir. Bu anlamda düşük doğurganlığın kalıcı bir toplumsal değişim olup olmadığı tartışmaları devam etmektedir. Düşük doğurganlık seviyesinin uzun süreli devam etmesinin geri dönüşüme

düşünceye ilham değişime yön

sorunları da beraberinde getirebileceği öngörülmektedir.

- **Çevresel sorunların doğurganlık üzerinde doğrudan etkisi olduğu ifade edilmektedir.**

Çevresel sorunların üreme sistemi üzerinde olumsuz etkileri olduğu yönündeki araştırmalar kanıt olarak sunulmuştur.

Sonuç

Genç iş gücünün azalması, barınma sorunu ve ekonomik sıkıntılar aile sahibi olma arzularına zarar veren etkenler olarak değerlendirilmiştir. Doğurganlık oranlarındaki düşüş tüm dünya için geçerli olmakla birlikte, göç bazı toplumlar için kısa süreli bir rahatlama sağlamaktadır. Fakat göçün sağladığı imkânlar, uzun vadede kalıcı bir etki yaratmamaktadır. Sonuç olarak, tüm devletlerin yaşlanan ve azalan nüfus sorunuyla karşı karşıya kalacağı görülmektedir. Bu noktada, yardımcı üreme teknolojilerinin doğurganlığı artırma amacı taşıdığı, ancak yaygınlaşmasının

yeni riskler yaratabileceği öngörülmüştür. Bu nedenle yardımcı üreme teknolojileri, düşük doğurganlığın yol açtığı sorunları çözmeye yeterli bir seçenek olarak görülmemiştir. Makalede, nüfus sayısındaki düşüşün gelecekte ekonomik, sosyal ve jeopolitik sorunlara yol açacağı vurgulanmıştır. Vergi yükünün dağılımını ele alan politika değişiklikleri, ebeveynlik izinlerinin çalışanların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde geliştirilmesi, çocuk bakım tesislerinin sağlanması, uygun fiyatlı barınma imkânlarına erişim, işverenlerin doğum/babalık iznine yönelik tutumlarındaki değişimler kısa vadede çözüm önerileri olarak sunulmuştur. Uzun vadede ise çevre risklerinin doğum üzerindeki etkisi açısından çevre koruma kurumlarının farkındalığına yönelik yapılanmalar çözüm önerisi olarak ele alınmıştır. Sonuç olarak düşük doğurganlığın olumlu veya olumsuz değerlendirilmesinden ziyade nüfus dinamiklerinin yönetilmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.

EASTERN MEDITERRANEAN HEALTH JOURNAL

Eastern Mediterranean Health Journal (EMHJ), Dünya Sağlık Örgütü'nün Doğu Akdeniz Bölge Ofisi tarafından yayımlanan, halk sağlığı alanındaki araştırmalara odaklanan saygın bir bilimsel dergidir. Dergi, Doğu Akdeniz Bölgesi'ndeki sağlık sorunlarına dair özgün araştırmalar, halk sağlığı politikaları, epidemiyolojik çalışmalar, sağlık hizmetleri yönetimi ve toplum sağlığı ile ilgili makaleler yayımlar. EMHJ, bölgedeki sağlık profesyonelleri, araştırmacılar ve politika yapıcılar için önemli bir bilgi kaynağıdır. Dergi, bölgesel ve küresel halk sağlığı meselelerini ele alırken aynı zamanda bu sorunların yerel dinamiklere nasıl yansıdığına dair değerli perspektifler sunar. EMHJ, Doğu Akdeniz Bölgesi'nde sağlık eşitsizlikleri, bulaşıcı hastalıklar, kronik hastalıklar ve halk sağlığını etkileyen diğer önemli konulara dair bilimsel bilgi üretimine katkıda bulunur. Bu kapsamda dergi hem yerel hem de uluslararası düzeyde sağlık politikalarının geliştirilmesine yönelik bilimsel kanıt sunmakta ve bölgedeki sağlık kapasitesinin artırılmasına katkı sağlamaktadır.

4 COVID-19 PANDEMİSİ SIRASINDA EVLİ TÜRK KADINLARIN DOĞURGANLIK TERCİHLERİ

FERTILITY PREFERENCES OF TURKISH MARRIED WOMEN DURING THE COVID-19 PANDEMIC

COVID-19 pandemisi, toplumun geniş kesimleri üzerinde sosyal, ekonomik, psikolojik ve fiziksel etkiler yaratmıştır. Pandemi sürecinde, kadınların doğurganlık tercihleri değişmiş ve Türkiye’de ulusal doğurganlık oranları düşüş göstermiştir. Kadınların çocuk sahibi olma isteği, pandemi ile ilgili belirsizlikler, ekonomik zorluklar ve ruh sağlığı üzerindeki olumsuz etkiler nedeniyle önemli ölçüde etkilenmiştir. Bu çalışmada, Türkiye’de üreme çağındaki kadınların COVID-19 sürecinde doğurganlık tercihlerinde meydana gelen değişiklikler incelenmiştir. Ayrıca, pandeminin halkın genel ruh sağlığına ve sağlık çalışanlarına olan etkileri ile pandemiye bağlı korkunun gelecekte kadınların çocuk sahibi olma tercihlerini nasıl şekillendirebileceği araştırılmıştır.

Amaç

- **Çalışmanın amacı, Türkiye’de üreme çağındaki kadınların COVID-19 pandemisi sırasında bireysel doğurganlık tercihlerinde meydana gelen değişiklikleri (veya istikrarı) belirlemek ve pandeminin halkın genel ruh sağlığı ile sağlık çalışanları üzerindeki etkilerini incelemektir. Ayrıca, pandemiye bağlı korkunun gelecekte kadınların**

çocuk sahibi olma tercihlerini nasıl etkileyebileceği de araştırılmaktadır.

Yöntem

Metodoloji

- Bu çalışmada anket tabanlı kesitsel bir araştırma tasarımı benimsenmiştir. Araştırma, 11 Mart - 11 Mayıs 2021 tarihleri arasında, sosyal kısıtlamaların uygulandığı, COVID-19 enfeksiyonunun zirve döneminde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın güç analizi GPower yazılımı kullanılarak yapılmış ve örneklem büyüklüğü en az 475 kişi olarak belirlenmiştir. Veri kaybı ihtimali göz önüne alınarak toplamda 520 katılımcı çalışmaya dahil edilmiştir.

Çalışma Grubu

- Araştırma, Ankara Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde bulunan 520 kadın (hasta, refakatçi veya çalışan) üzerinde gerçekleştirilmiştir. Katılımcı olma kriterleri; 18-45 yaş aralığında olmak, en az 1 yıldır evli olmak, en az ilkokul mezunu olmak ve anket sorularını anlayabilecek dil yeterliliğine sahip olmaktır. Hariç tutma kriterleri ise; halihazırda hamile olan kadınlar, infertilite öyküsü olanlar ve ankete katılmayı reddedenler olmuştur.

Veri Toplama

- Veri toplama sürecinde, katılımcılardan anket doldurmaları istenmiştir. Anket, demografik bilgiler, ruh sağlığı durumu, COVID-19 korkusu ve doğurganlık tercihlerini değerlendiren sorulardan oluşmuştur. Anket, kapalı ve açık uçlu sorular içermiştir. Kullanılan ölçekler arasında Hasta Sağlığı Anketi (PHQ-9), Yaygın Anksiyete Bozukluğu Değerlendirmesi (GAD-7) ve COVID-19 Korku Ölçeği (FCV-19S) bulunmaktadır. Anketin anlaşılabilirliği, uygulama öncesinde benzer kriterlere sahip küçük bir grup üzerinde test edilmiştir.

Veri Analizi

- Verilerin istatistiksel analizi SPSS sürüm 11.5 kullanılarak yapılmıştır. Kategorik verilerin karşılaştırılmasında χ^2 testi, nicel değişkenlerin iki grup karşılaştırmasında bağımsız örneklem t testi kullanılmıştır. Anlamlı farklar tespit edildiğinde *post hoc Bonferroni* testi ile farklı gruplar belirlenmiştir. $P < 0.05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Temel Bulgular

- **Katılımcıların demografik ve sosyoekonomik özellikleri çeşitlilik göstermektedir.**
Çalışmaya katılan 520 kadının %61,1'i sağlık sektöründe çalışmaktadır. Katılımcıların %25'i COVID-19 pozitif çıkmış, bunların büyük çoğunluğu hafif veya asemptomatik vakalardır. Ayrıca, katılımcıların %22'sinin eşleri COVID-19 pozitif çıkmış ve %42,3'ü bir tanıdığı COVID-19 nedeniyle vefat ettiğini belirtmiştir.
- **Pandemi sırasında birçok katılımcının gebelik planları değişmiş veya iptal edilmiştir.**

Pandemi öncesinde gebelik planlayan 112 katılımcıdan 50'si planlarını iptal etmiştir. İptal nedenleri arasında COVID-19'un gebelik veya bebek üzerinde olumsuz etkileri olabileceği endişesi, ekonomik kaygılar ve sağlık endişeleri öne çıkmaktadır. Pandemi sürecinde gebelik planlamayan 408 katılımcıdan 21'i, karantina süresince pozitiflik katma, yalnızlık hissini giderme ve eşleriyle daha fazla zaman geçirme gibi nedenlerle gebelik arzusu duymaya başlamıştır.

- **COVID-19 pozitiflik durumu doğurganlık tercihlerini etkilememekle birlikte tanınmış kayıpları gebelik planlarını değiştirmiştir.**
Katılımcıların veya eşlerinin COVID-19 pozitif çıkması doğurganlık tercihlerini etkilememiştir. Ancak, akrabalarını COVID-19 nedeniyle kaybeden katılımcıların, pandemi öncesinde gebelik planlarını iptal etme olasılıkları daha yüksek bulunmuştur.
- **Pandemi sürecinde ruh sağlığı göstergeleri ile doğurganlık tercihleri arasında doğrudan bir ilişki bulunmamıştır. Ancak gelir, kronik hastalık ve psikiyatrik öykü gibi faktörler ruh sağlığını olumsuz etkilemiştir.**
Katılımcıların ruh sağlığı göstergeleri olan PHQ-9, GAD-7 ve FCV-19S puanları ile doğurganlık tercihleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Düşük gelirli, kronik hastalığı olan ve psikiyatrik hastalık öyküsü bulunan katılımcıların ruh sağlığı sorunları daha şiddetli olarak gözlemlenmiştir. Ayrıca, COVID-19 nedeniyle tanıdığı kaybeden katılımcılarda COVID-19 korkusu daha yüksek çıkmıştır.

Sonuç

COVID-19 pandemisinin kadınların doğurganlık tercihleri üzerinde önemli etkiler yarattığı görülmüştür. Çalışmada, katılımcıların yaklaşık yarısının pandeminin getirdiği belirsizlik, sağlık ve ekonomik kaygılar nedeniyle gebelik planlarını ertelediği veya iptal ettiği tespit edilmiştir. Özellikle, SARS-CoV-2'nin gebelik veya bebek üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceği endişesi, kadınların çocuk sahibi olma arzusunu olumsuz yönde etkilemiştir. Ancak, bazı katılımcıların pandemi sürecinde pozitiflik katma, yalnızlık hissini giderme ve eşleriyle daha fazla yakınlık kurma amacıyla gebelik isteği duyduğu da dikkat çekmektedir. Ruh sağlığı açısından değerlendirildiğinde,

psikiyatrik hastalık öyküsü olan ve kronik hastalıkları bulunan katılımcılar arasında anksiyete, depresyon ve COVID-19'a bağlı korku düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, hane gelirinde azalma ve iş kayıpları gibi ekonomik sorunlar, doğurganlık tercihlerini etkileyen önemli faktörler arasında yer almakla birlikte, bu faktörlerin gebelik kararlarını anlamlı ölçüde ertelediği gözlemlenmiştir. Genel olarak, pandemilerin gelecekte de devam edeceği öngörüsü, pandemilerin doğurganlık davranışları üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmaların önemini artırmaktadır. Bu çalışma, pandemilerin doğurganlık üzerindeki uzun vadeli etkilerini anlamak için daha geniş kapsamlı araştırmalar yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

DÜNYADAN

Araştırma Gündemi

Enstitü Sosyal tarafından hazırlanmıştır.

